

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomæ Młodzianowski, Poloni, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Deo, Angelis Et Actibus Humanis

Młodzianowski, Tomasz

Moguntiae, 1682

Quæstio II. De Principiis Visionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82949](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82949)

Punctum Difficul-
tatis 1.*Solvuntur Implicantia contra Possibilitatem
speciei impressæ.*

Possibilitatem speciei impressæ agnoscunt non pauci Scotistæ. Ex Nostreis Suar. Vas. Mol. Vale. Arriaga. Martinon. Alii impossibilem censent: Ita schola Thomistarum. Ex Nostreis Arrubal, Granado, Tannerus, Josephus, Augustinus. Quiros d. 25. a. num. 13.

I. IMPLICANTIA est ordinaria Thomist. quam etiam urget Josephus Aug. q. 13. a. 2. num. 26. Per speciem inferioris ordinis, & inferioris materialitatis, non potest cognosci quidditative Ens superioris ordinis, immaterialitatis &c. Sed quæcunque possibilis species impressa, est inferioris ordinis, & materialitatis, cum ex eo ipso quod creata sit, hoc ipso determinetur, ne sit actus purus: Ergo.

RESPONDETUR. In primis argumento multum probari, probaret enim, quod nulla sit possibilis species impressa substantiæ; quia quæcunque detur, erit accidens, adeoque inferioris ordinis præ objecto quod est substantia, tituloque ipso accidentis importabit dependentiam à subjecto, dependentia autem à subjecto, materialitatem importat.

Neque dicas disparitatem in hoc esse, quia illa species etiam si sit accidens, tamen est in eadem abstractione, & gradu intelligibilitatis, in quo est ipsa substantia Angeli; non inquam valet, si id dicas, quia dicam speciem impressam, esse etiam in eodem gradu non Entis, sed participando ex gradu repræsentativi secundum vicariam rationem, cujus tu impossibilitatem non ostendis.

Sed insuper retorqueri potest sic argumentum: quia intellectus prout elevatus licet in ratione Entis, & illius gradus materialitatis, sit inferior Deo, nihilominus ratione elevationis acquirit vires attingendi superiorem immaterialitatem, cur idem non poterit concedi speciei impressæ?

Directè autem ad Objectionem dici potest, quod species inferioris ordinis quoad entitatem, ejusdem tamen ordinis quoad vim vicariam repræsentandi, possit cognosci Ens superius.

INSTAT Josephus Augustinus, quod videatur hæc distinctio esse nugatoria; quia facit hunc sensum, quod per speciem quæ repræsentat rem superioris ordinis, repræsentetur res superioris ordinis.

RESPONDETUR. Neg. Assumptum; Ratio, quia in nostris principiis habetur hic sensus, potest res inferioris ordinis in entitate, habere vim repræsentandi rem superioris ordinis, adeoque illam repræsentare, qui sensus non est nugatorius;

lendi Angelum, non quidem naturaliter ab homine, sed ab illo ut elevato; quia scilicet Deus potest concurrere cum illo, ut tam perfectam cognitionem eliciat, quam elicit ipse Angelus de se, vel Angelus perfectior de illo; potest enim crescere per elevationem ad illam usque dignitatem; non potest autem crescere per elevationem ad eam dignitatem, quam habet notitia Dei de Deo. Et quamvis non possit Deus elevare hominem ad tam insignem notitiam de Angelo, quam nobilem de illo habet Deus ipse, id non obstat; quia tanta dignitas illius notitiæ proficitur non ex meritis objecti, ad quæ hic attenditur.

DICES, cum recentiori Suarez. Visio beata potest haberi, licet intellectus videntis, non sit æqualis objecto, sed tantum ut Deus elevans, sit æqualis. Ergo etiam & comprehensio ut detur, non erit necesse intellectum elevatum esse æqualem objecto, sed sufficiet, æqualitas in Deo elevante.

RESPONDETUR. Stando in principio; quia esset absurdum, si in visione requireretur æqualitas videntis cum viso: sequeretur enim esse in elevabilem creaturam ad videndum Deum, quod est contra fidem; nullum autem est absurdum, si dicatur esse in elevabilem ad comprehensionem, immo hoc est secundum fidem.

DICENDUM est. *Quid implicet à creaturâ comprehendendi Deum:* Ratio, quia & comprehenderet illum, ut supponitur; & non comprehenderet; quia non eliceret cognitionem perfectam à principio, æque perfectæ, atque est Deus: hæc autem non nisi cognitio est comprehensio, ut dictum est.

QVÆSTIO II.

De Principiis visionis.

Triplex est visionis principium; quoddam tenens se ex parte objecti, & hoc est species impressa, si detur: aliud ex parte potentia, hoc est lumen gloriæ; denique ipsa potentia. *Sic*

DIFFICULTAS I.

De Principio visionis, quod est species impressa.

Nomine speciei impressæ, venit qualitas loco objecti concurrens. Hæc qualitas vocatur similitudo objecti, non formalis, quia hæc habetur à specie expressâ, sed vocatur similitudo causalis: quia scilicet cum potentia quam complet, principiat speciem expressam, quæ est similitudo formalis objecti. De his in animæ principis. In præsentibus duo inquirenda; primo: An sit possibilis hæc species respectu Dei? secundo: An detur de facto?

gatorius; sicut nec est nugatorius, si dicam intellectum in ratione Entis inferiorem, habere vim si elevetur, ad intelligendum res, superioris ordinis. Et sicut non est nugatoria propositio, dicere; quod hoc vel illud habeat vim causandi gratiam, eamque causet, nec est hæc propositio identica; sic nec erit identica allata distinctio.

Quando autem urget, hoc ipso illam speciem producturam comprehensivam Dei notitiam, id jam supra refutatum est.

Si autem queratur: An illa species naturaliter, an supernaturaliter sit productura visionem? ad hoc dici potest, supposita sua entitate supernaturali connaturaliter causare visionem, Deo simul concurrente effectivè, & insuper per modum terminativi & objecti, sicut enim movente serâ fabro, non cessat actio fabri ita & causante specie, non cessabit concursus Divinus.

2. IMPLICANTIA est, quâ utitur Quiros, repugnat entitas creata, quæ ita concurrat ad visionem, ut ex vi illius persistere valeat visio, etiam Deo objectivè non concurrente; Ergo repugnat species impressa, quia ejus nomine venit principium dicto modo concurrans ad visionem: hinc species dicitur imago, & ipsum objectum intentionaliter. Ant. probatur, Repugnat creaturam rationalem perfectè beari alio bono, quàm infinito, & ut aliud sufficiat ad eandem, præter realem præsentiam Dei ut objecti. Unde etiam beatitudo nostra imbibit aliquid increatum. Sed si possibilis esset qualitas creata, per se sufficiens supplere concursum objectivum ad visionem, staret per se loquendo nostra beatitudo sine Deo, ut objecto. Quod ipsum probatur, visio per se non pendet ab objecto præsentem, ubi datur species, seu qualitas vicaria; nam tunc objectum solum habet munus terminandi, hoc autem nihil confert visioni ipsi: & hinc quia creaturæ sunt purus terminus, respectu scientiæ Dei, Deus eadem claritate eas inruetur, etiamsi realiter non existant. Et dum manet species in potentia visivâ, manet & visio; licet objectum visibile pereat; ad eum modum, quo manet auditio transactò sono.

RESPONDETUR. Negando Consequentiam: Ratio negandi est, posita specie impressa, Deus, qui est objectum visibile, non concurreret tunc objectivè se solo, hoc est per exclusionem cujusvis alius principii, unâ cum intellectu concurrentis, ad principiandam notitiam de illo, concurreret tamen etiam se solo duplici sensu.

In primis quia nunquam Deus etiam dum concurrat medio aliquo instrumento, spoliatur se actuali suo concursu, nec ita se habet sicut objectum creatum, quod aliquando potest carere effectivo concursu.

Deinde hoc etiam sensu seipso concurreret, per modum motivi & terminativi, quo concur-

sus in visione beata, non potest se spoliare Deus, propter rationem in objectione allatam.

Probationi Consequentiam concedo quod species sit principium ita concurrans in visionem, ut præstet concursum, qui necessarius est titulo objecti, non per exclusionem objecti ut dixi, sed per positionem etiam alicujus creati, quo vellet simul secum uti objectum increatum, ad ponendam sui visionem, & hoc sufficeret ut dicatur illa species intentionaliter objectum.

Quod si ad notitiam etiam intuitivam non concurrat objectum aliter præterquam terminativè, cum ipsum etiam arguentis intentum admittat posita specie impressa, quod terminativè sit concursus objectum, hoc ipso admittit etiam posita specie impressa, nullam variationem fieri in concursu objecti.

Quod attinet ad alia, quæ tangit hæc obiectio, dici potest; quod si species illa haberet vim excludendi concursum objecti, ita ut ne per modum termini in illa visione imbibatur, haberetque vim supplendi in hoc genere etiam concursum increatum, quâ increatus est, tunc illa species, se sola, haberet vim beandi; sed hoc negamus illi speciei.

Quod autem attinet ad illam proportionem, visio per se non pendet ab objecto præsentem, illa verificari potest, de objecto creato; sed non de objecto increato; quia unum creatum, saltem elevatum, potest supplere vim alius creati, nisi interveniat vitalitas; sed quia nullum creatum, potest elevari ad hoc, ut habeat vim supplendi aliquid increatum, per exclusionem ipsiusmet increati, fit, ut non possit excludi præsentia objecti increati in beando nos, possit autem excludi præsentia objecti creati in videndo idem: per quod etiam responderetur ad illam Instantiam de scientiâ Dei. Deinde dici potest, visionem duplicem posse cogitari: quandam experimentalem, claram notitiam objecti. Secundo potest intelligi notitiâ germana objecti, & non per species alienas, ut communiter loquuntur Auctores: primo modo sumpta visio, indiget præsentia objecti etiam in creatis; ita quando video hortum, vel florem repræsentatum in speculo prægrandi, habeo illius floris germanam visionem, non per alienas species; idemque fieret si Paulus eleveretur, ad videndam intuitivè visionem Dei, quam elicit S. Petrus. Sed tunc nec plena beatitudo, nec plena visio horti, vel floris habetur, sed quando me directè converto ad ipsam rosam, vel hortum, experimentaliter habeo longè majorem possessionem intentionalem horti, floris &c. sic etiam in præsentem. Et quia visio Dei debet esse experimentalis, ut ita dicam, illius tenentia, fit ut objectum semper ad illam concurrere insupplebiliter debeat.

INSTAT Quiros. Non minùs bonitatis Divinæ proprium est, ut beatificet tanquam objectum,

estum, ac est perfectionis Divinae, quod ab ipso a principio universali omnia pendeant; sed implicat communicari alicui creaturae virtuti principiandi, ita universalem; Ergo & beatificandi.

RESPONDETUR. Concedendo totum; diximus enim solā experimentali objecti possessione beari creaturam rationalem, quā non potest haberi, a solā specie impressa.

Deinde solvendum restaret argumentum proponenti, quomodo cum Deus non possit se ipsi ne concurrat tanquam principium universale, nihilominus det luminī gloriā, vim concurrēdi, quam alias ipse supplere posset.

Quod autem dicit inferius Quiros, non minus nos delectari videndo colores apparentes in specie, quam si veri essent, hoc in presenti paritatem non habet, imprimis quia revolvens se in intellectus potest dicere: Fallor in delectatione, quasi de colore: de facto enim non sunt hic colores; non potest autem in beatitudine revolvere se dicere: Non est hæc delectatio de vero objecto. Deinde in creatis potest suppleri delectus aliunde, non potest circa objectum in creatum. Hos ipsos medios terminos aliter proponit Quiros, sed ex dictis solvi possunt.

Punctum Difficul-

tatis 2.

Continuatio Difficultatis.

IMPLICANTIA est, cujus etiam meminerunt impressi, & Nos trates sic eam formant. Impossibilis est species impressa cujus impossibilis est effectus, ad quem essentialiter & ex natura sua ordinatur; nihil enim in ordine causæ, concipi potest causativum, cujus causabile, est impossibile; sed speciei impressæ Dei, effectus est impossibilis, quod probatur; Effectus, ad quem ex vi sui esse, & essentia, essentialiter ordinatur quacunque species impressa, est facere objectum proportionatum in ratione immaterialitatis potentia cognoscitivæ, cui per suam materialitatem, proportionatum non est, vel saltem facere illud unitum potentia cognoscitivæ, in esse intelligibilis, hoc est unitum tanquam cognoscibile cum cognoscitivo; his duobus sublati, nulla foret necessitas specierum, propter quos duos fines a natura providentur, vocanturque vicaria instrumenta, semen objectorum & similia. Sed hos duos effectus impossibile est præstari a specie impressa Dei, cum cum Deus in entitate sit spiritualis & immaterialis, & essentialiter indistans ab intellectu, quomodo per speciem reddetur indistans & immaterialis?

RESPONDETUR 1. Neg. Minorem cum sua probatione, contra quam est in primis hæc instantia, quia non est major indistantia Angeli a

seipso, quam Dei ab intellectu, immo illa prior est major, quia est indistantia per identificationem. Idem Angelus ad se comparatus non est sibi materialis, & tamen hoc non obstante, potest illi divinitus infundi species ejusdem impressa, vel quam de illo habet alter Angelus, transferri; quæ enim in hoc implicantia? Ergo apparet quod non sit de ratione speciei impressæ, facere indistans, aut proportionatum objectum; sed id convenit speciei ad maximum conditionatæ, si forte indigeat tali adjumento objectum, vel si sit objectum impedibile.

Addunt alii, quod in diverso genere proportionandum sit objectum per illam speciem, sicut in diverso genere unitur humanitas Christi D. Verbo per sanctitatem personæ, & in alio per sanctitatem gratiæ. Item aliter unitur sibi Gabriel in ratione noscibilis, & aliter dum seipsum in essentia Dei, beatificæ noscit. Porro, hæc diversitas proportionandi in eo stabit, quia per speciem non nisi supererogatorie proportionaretur, hoc est ex libera adlubitione Divina. Rursus, quia proportio per meram speciem, non sufficeret ad experimentalem Dei notitiam.

RESPONDETUR 2. Concedendo Deum esse essentialiter indistantem & immaterialem, negando tamen essentialiter hoc esse Deo, ut non nisi se solo concurrat, ad noscendum se, assumendo illud non ex indigentia, sed ex libertate. Et sicut necessarium est Deo habere vim creandi, nihilominus liberum illi est, vim hanc creandi vel immediate per se, vel assumpto etiam alio tanquam instrumento creandi exercere; ita & in presenti.

RESPONDETUR 3. Distinguenda hæc esse, quod distantia objectorum, eorumque materialitatis fuerit fundamentum adstruendarum specierum, sed negatur essentiam illarum stare in redditione indistantis, vel immaterialis objecti; quod enim hujus fundamentum?

INSTARI solet præcipue contra supra additum. Impossibile est & absurdum, ut aliquid habens de se quidpiam, idque necessarium & essentialiter, & tamen hoc ipsum habere possit per superadditum; actum enim tunc ageretur. Et sicut implicat Deum reddi sapientem vel potentem, per aliquid superadditum, maleque distinguemus sapientiam & potentiam intrinsicam & extrinsecam; ita & in presenti non potest dici, quod Deus v.g. intrinsicè indistans, reddatur extrinsicè indistans. Item, quantitas non potest reddi quanta per aliquid extrinsecum, nec unita unio, ita & in presenti.

RESPONDETUR. Concedimus quod eo casu, non reddatur Deus indistans & immaterialis in se, sed tantum dicimus assumi a Deo medium, ad producendam notitiam intuitivam creatam, quod potuisset non assumere; neque essentialiter esse Deo hanc inassumibilitatem,

Q²

R. P.
H. MŁOD
ANOWSKI
Bim. de Z.

tem, ipsum autem assumptum, longè alio modo concurreret, quàm concurrat Deus, adeoque longè aliter proportionaret.

Instantiæ allatæ non convincunt, quia aliquæ procedunt de perfectione vitali, qualis est sapientia, quæ non potest haberi ab aliquo non vitali; hoc autem quod est Deum producere cum intellectu sui visionem, non est aliquid vitale; unde poterit ad illud Deus assumere aliquid extrinsecum.

Rursus, si Deus redderetur potens per aliquid extrinsecum, hoc ipso non esset Deus, quia nec intrinsecè omnipotens, quod non sequetur, si Deus adhibeat aliquid tanquam instrumentum, quod posset non adhibere.

Ad quantitatem & unionem quod attinet? disparitas est, quia sicut effectus formalis à nullo potest haberi, vel suppleri, quàm à formâ, sic nec ratio formæ ab alio potest haberi, vel suppleri, consequenter nec quantitas aliâ quantitate quantifari, nec unio uniri potest: quod etiam fieret, si indistantia Divina per aliud indistaret &c. Quia verò hoc, quod est assumi aliquid creatum à Deo in genere efficientis, ut simul comproducat notitiam de Deo, non est velle formare formam jam formatam, fit ut hoc sine absurdo concedi possit.

Neque valet si dicas. Illam qualitatem à nobis admissam non plùs habituram, quàm si de facto assumeret Deus lignum ad comproducendam visionem, non inquam valet; quia cum illa qualitas possit esse accidens spirituale, & ex natura sua ordinatum adhibitumque ab objecto, ut unâ cum intellectu possit comproducere determinatam notitiam, hoc ipso habebit vim speciei.

4. IMPLICANTIA est Aldrete Disp. 64. de Incarn. S. 4. Deus per modum objecti concurrens, fundat dominium immediatè destruendi visionem, per cessationem sui concursus: at id verum non esset, si posset concurrere non immediatè per seipsum, sed per sui speciem: Ergo impossibilis est species impressa. Major prob. quæ sola, inquit, eget probatione. Non est minus essentialis Deo concursus, quem habet per modum finis ultimi possessi, quàm ille, quem præstat per modum causæ universalis, seu principii omnium rerum: sed quia est principium omnis creaturæ, fundat potestatem immediatam essentialem suspendendi concursum immediatū in effectum, cum potestate destruendi immediatè effectum, per cessationem concursus: Ergo quia concurrat per modum objecti & finis ultimi possessi, in possessionem illam, fundat in vi sui influxus, dominium, cum potestate destruendi immediatè visionem illam.

RESPONDETUR. Argumentum multum probat: quia probat, ne quidem dari Lumen gloriæ, ut immediatius possit Deus destruere visionem. Probat item, quod nec objecta crea-

ta (quæ ceteroqui suppono, posse divinitus attingi sine specie impressa,) noscantur per species impressas, ut ita immediatius possit Deus destruere illas notitias: suadebiturque impossibilitas specierum impressarum, circa objecta creata; quia essent destructivæ domini divini.

Deinde Argumentum assumit aliqua, quæ à tenentibus possibilitatem speciei impressæ ad videndum Deum, non docentur: posita enim possibilitate hujus speciei, terminativè æque Deus immediatè concurrat ad visionem ac sine specie; nec est inventa ejus possibilitas ad exclusionem terminativitatis Divinæ; cum etiam positis speciebus impressis circa objecta creata, adhuc illa objecta terminativè immediatè concurrant; hinc visione oculari, non species impressæ videntur, sed objectum ab illis speciebus præsentatum. Quod si adhuc per nos immediatè terminativè concurreret tunc Deus, hoc ipso debemus censeri, quod Deus possit per nos immediatè destruere visionem.

Rursus, cum per nos ad visionem beatam concurrente specie impressa Dei, adhuc ad illam speciem necessarius sit concursus Dei, quem offerre, vel non offerre est in potestate Dei, hoc ipso potest Deus adhuc in nostris principiis immediatè destruere visionem. Hinc jam in forma negatur Minor, quæ non est probata.

5. IMPLICANTIA Eiusdem. Ideò nequit suppleri concursus Dei per modum causæ universalis; quia effectus postulat determinatè Deum, ut causam maximè proportionatam, ad immediatè concurrendum, & tanquam principium, in quo solo, potest contineri effectus adæquatè, licet quandoque effectus non tam ob perfectionem suam, quàm ob specialem aliquam alligationem, seu imperfectionem non possit produci à solo Deo immediatè; siquidem effectus alter multò excellentior à solo Deo produci potest. Sed similiter visio beatifica, petit Deum per modum causæ objectivæ maximè proportionatæ; igitur nequit per aliam causam concurrentem nomine objecti, suppleri concursus ille.

RESPONDETUR. Major quidem est vera quoad insupplebilitatem concursus Divini, sed causa non videtur convictiva esse; causa enim æquivoca non est causa maximè proportionata; Deus autem est causa æquivoca. Rursus, quàm simillima, maximè sunt proportionata, & indubiè particulari magis est proportionatum particulare, quàm universale; omnis autem effectus est particularis, & Deus est causa universalis.

Hoc etiam non videtur convincere, quod effectus non nisi ob suam imperfectionem non possit à Deo produci: cum id potius rejici debeat in conditionem, & exigentiam illius: sicut quamvis Deus possit facere quodlibet, quod tamen

men non possit facere ut homo sit Leo, non est hoc ex imperfectione effectus, sed ex eius existentia: videturque quamvis Deus seipso non possit producere actum vitalem, non esse hoc imperfectio, sed potius exigentia vitalitatis.

Nec refert, quod Deus multo excellentiores effectus se solo producat: neque enim exinde proportio causæ ad effectum (quæ hic intimatur) colligitur: homo enim generat hominem, quæ excellentior effectus est, & non generat Leonem. Sed quidquid sit de Majori.

Minor distingui potest. Quod visio beata petat Deum idque indispensabiliter per modum causæ objectivæ præcisè, adeoque terminativè, se habentis; non tamen per modum causæ objectivæ completis se solo, aut se solo, ut alii volunt, determinantis, efficientisque visionem. Unde etiam concursus ille terminativus, suppleri non potest.

INSTAT. Principium non indigens altero comprincipio ad agendum, necessariò est infinitum, quod nullo alio indiget ad sui perfectionem: modus enim agendi absque indigentia alterius comprincipii, arguit modum essendi, non indigentem quovis alio, ad plenam sui perfectionem.

Unde etiam inferebat, nullam creaturam etiam ut instrumentum creare posse: quia modus perfectissimus operandi, nequit provenire, nisi à principio habente perfectissimum modum existendi: Creatio autem ex genere suo non indiget adjutorio alterius comprincipii. Inferebat item, quod si gratia habitualis connaturaliter proveniat à solo Deo, etiam per potentiam obedientialem produci non poterit: quia nulla causa creata potest supplere concursum, quem Deus determinata præstare tenetur: nulla enim causa creata continet virtutem Divinam, quæ Divina est; & ab illis effectibus exigitur determinatè virtus Divina, quæ Divina. Ergo nec id habebit speciem impressam Dei.

RESPONDETUR. Concedo virtutem non indigentem alio comprincipio fore infinitam: quia jam esset sibi prima causa, adeoque quid infinitum.

Sed inde non sequitur, creaturam assumi non posse ad creandum: modus enim perfectissimus operandi, sed per elevationem potentioris, non arguit perfectissimum modum essendi elevati, sed elevantis.

Quamvis autem gratia habitualis à solo Deo principaliter in genere causæ efficientis producat; non implicat tamen ne à solo sed etiam à causa instrumentali elevata producat. Sed si esset essenziale Deo ne quidem instrumentum adhibere, non posset jam creatura ad hoc assu-
ni. Sed non est fundamentum id dicendi.

Unde causa instrumentalis non continet virtutem Divinam quæ Divina, sed elevabitur, non divino concursu in suo genere concur-

rat, ad hoc, quod Deus se solo facere potest, si velit.

Directè responderi potest, concursus terminativus est concursus ad visionem, quem Deus se solo præstare tenetur: sed non concursus completis, determinantis, coëfficientis, idque non ex indigentia objecti, sed ex libertate, quæ utitur ad assumendum instrumentum. Et sicut non excludit Deus coëfficientiam intellectus, ita nec excludit si velit coëfficientiam, completionem &c. speciei.

6. IMPLICANTIA ejusdem. Supponit quod quamvis per impossibile non influeret Deus in visionem beatam, per modum causæ universalis, adhuc posset efficere vel non efficere visionem. Supponit 2. Casu quo Deus non per se ipsum, sed per speciem sui concurreret per modum objecti, non fore concursum objectivum, quæ talis est, liberum. Ratio, quoniam species impressa Dei, posito concursu causæ universalis quæ talis est, necessariò concurreret, ad visionem Dei. Ergo Deus per modum objecti, non posset non influere in visionem. Illustratur Instantiâ. Fingatur possibilis qualitas supplementiva concursus Dei ut causæ universalis ad producendum v. g. ignem A. sit alius ignis causativus illius ignis A, passumque habeat applicatum & dispositum, insuper, qualitatem supplementem munus causæ universalis quoad concursum: tunc quæro, potestne non produci ignis A? Respondebis, non posse non produci: quia Deus non poterat negare concursum, posita illâ qualitate, quæ erat concursus Dei in actu primo ex parte Dei. Ergo similiter posita specie impressâ, & concursu causæ universalis ad hanc visionem, non posset Deus suspendere concursum suum per modum objecti: nam concursus & applicatio per modum objecti, est ipsa species, denominareturque concursus ille liber, non nisi quatenus Deus posset producere illam speciem: *Quo supposito*

Formatur Implicantia. Posita illâ specie non posset Deus quæ objectum est, impedire visionem, sed ad summum posset speciei negare concursum causæ universalis: atqui Deo competit posita quavis causâ creatâ posse, quæ objectum est, suspendere visionem. Ergo repugnat species impressa.

RESPONDETUR. Non posita etiam specie impressâ, sed posito lumine gloriæ, & posito concursu universali, vel potest Deus suspendere ne sit visio, ne concurrat ad visionem, vel non potest suspendere? Si potest suspendere, quomodo jam erit concursus ad visionem? dicamque ergo, etiam: Potest suspendere, ne sit visio, etiam posita specie impressâ, cum posita specie impressâ in nostris & Angelicis intellectibus, si potest suspendere Deus, ne sit notitia illorū objectorum, cur non poterit suspendere, ne sit notitia sui? Si autem posito lumine gloriæ & concursu

curfu universali, non potest Deus facere nisi visio, liber non erit in hoc, ut videatur. Directè autem dici potest posita specie impressa Dei, adhuc posse Deum suspendere visionem: quia species illa non datur, nec debet dari, per exclusionem concursus Divini; Sed quod Deus se solo nolit concurrere ad producendam illam visionem, vel complendam potentiam. Jam autem quia illa qualitas suppletiva concursus causæ primæ, esset ad exclusionem concursus Divini; ideo non posset jam Deus suspendere suum concursum, nisi per ablationem illius qualitatis.

INSTAT. Repugnat qualitas suppletiva concursus causæ primæ. Ergo repugnabit & species impressa.

RESPONDETUR. Repugnare speciem impressam exclusivam specialis concursus Divini, sed non speciem unā cum Deo concurrentem, complementem, &c. in priorique sequeretur independentia creaturæ in agendo, adeoque in linea agere, a seitas quædam; hoc autem ex hoc posteriori non sequitur. *His expensis*

Decernitur de Difficultate.

DICENDUM est; *Quod non implicet species impressa.* Ratio, quia nulla implicentia ostendi potest. Sed daturne de facto? Aliqui ex istis, qui docent possibilem, negant illam de facto, ut Suar. Moli. contra Vasq. Hurt. & Esparza. *Contra quos*

DICENDUM est cum Suares. Probat, quia nulla est necessitas & nullum fundamentum in script. vel PP. quod ostendat usurpare Deum istud instrumentum, saltemque hoc sensu accipietur S. Thomas qui dicit, illam esse impossibilem, supple de lege ordinaria: quia ea dicuntur impossibilia de lege ordinaria, quorum nulla est in rebus naturalibus exigentia; nulla est autem talis exigentia speciei.

DICES 1. Esse illam necessariam ad connaturalius habendam visionem.

RESPONDETUR. Sufficere connaturalitatem petibilem à lumine gloriæ, & connaturalitas debet esse ex parte potentiæ, non verò ex parte objecti; connaturalius enim est ut objecto, & suo fini, immediatè se uniat Intellectus.

DICES 2. Datur species expressa de facto, ergo dabitur & impressa.

RESPONDETUR. Neg. Conf. quia si non ponatur expressa, hoc ipso non erit visio, ut infra dicitur; erit autem, etiam non posita specie impressa.

DICES 3. Ergo Deus ad visionem necessarius concurret; quia per suam naturam.

RESPONDERI potest; Illum concursum fore ex suppositione necessarium, supposito scilicet, quod velit Deus beare, cum absolute posset non beare. Dicunt alii, quod essentia con-

currat ad visionem, non quā naturā est, sed quā omnipotentia; Ita ut ipsa visio, sit effectus omnipotentia.

DICES 4. Ex Quibus, voluntas nullā præsentia reali objecti est contenta, nisi adit intentionaliter ipsum objectum per cognitionem; Ergo neque intellectus contentus erit reali præsentia objecti, nisi adit intentionaliter per speciem.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia nisi voluntati adit objectum per cognitionem, hoc ipso deberet ferri voluntas in incognitum, quod absurdum est; in consequenti autem nullum est absurdum, præcipue cum seipso possit præstare objectum, quod præstaret species.

DICES 5. Objectum materiale etiam præsens, ut proportionetur intellectui Angeli indiget specie; Ergo etiam summa immaterialitas Dei, ut proportionetur intellectui, indigebit specie impressa.

RESPONDETUR. Neg. Conf. quia ut excedens illud objectum attingat, sufficit illi proportionari non objectum; hoc enim solo se potest præstare omnia, sed ipsam potentiam; quod fit, elevatione ejusdem, quam perficit lumen gloriæ. Addo, quod objectum illud habeat vim proportionandi sese, quam posset habere species impressa, quam vim proportionandi sese non habet objectum materiale respectu Angeli.

DIFFICULTAS II.

De Lumine gloriæ.

PRÆMITTO 1. *Dari lumen gloriæ:* quia ita definitur Viennense sub Clem. 5. ubi damnata est hæc propositio; *Anima non indiget lumine gloriæ ipsam elevante ad videndum Deum.* Et ratio est, quia intellectus noster est improporcionatus ad videndum Deum, utpote objectum excedens, ergo debet ab aliquo proportionari, nomine autem hujus proportionativi, venit lumen gloriæ.

PRÆMITTO 2. *Quid sit lumen gloriæ?* quoad quid rei Nomine hoc venit qualitas specialis supernaturalis, elevativa potentiæ intellectivæ, ad visionem Dei. Quoad quid vocis, appellatur hæc qualitas lumen, quia sicut sine lumine corporali non percipitur objectum, ita nec sine illo adiutorio, saltem connaturaliter loquendo.

PRÆMITTO 3. *Lumen gloriæ non est ipsa visio:* quia citata Clementina, quæ incipit ad nostrum, de hæret: condistinguit visionem à lumine: non item est gratia Dei; quia hæc datur viatoribus, lumen non nisi comprehensoribus. Nec est actualis Dei concursus, quia hic præter lumen gloriæ est adhuc requisitus. Sed superest querere de Muniis luminis gloriæ.

Punctum

Punctum Difficul-

ratis 1.

Quodnam sit munus Luminis gloriæ?

DICENDUM est. *Lumen gloriæ non esse speciem impressam Dei, adeoque nec idem habere*. Est contra Vasq. Oviedo & contra Esp. q. 12. est communis reliquorum, quos citat, & sequitur Quiros d. 28. num. 3.

PROBATUR 1. Auctoritate: Quia de fide est lumen gloriæ requiri ad visionem Dei per Viennensem; & tamen non est de fide dari speciem impressam Dei. Ergo lumen gloriæ & species impressa non sunt idem. Faver S. Thom. hic. ar. 5. ad 1. suggeritque hunc medium terminum. Quia habitus alii supernaturales, non sunt species impressæ, nec se tenent ex parte objecti; sed præter species objecti v. g. fidei, requirunt habitus principians illos actus, ut conaturaliori modo fiant. Ergo & lumen gloriæ non erit species impressa; sed tenebit se ex parte potentia dans ipsum posse. Deinde lumen exteriorum sensuum non se tenet ex parte objecti, nec est species objecti; Ergo neque lumen gloriæ, si cetera sint paria, ut sunt;

Quando verò S. Thom. lumen gloriæ appellat similitudinem essentie divinæ, id dicit eo sensu, quod lumen gloriæ sit similitudo, hoc est, participatio luminis divini; nam etiam virtutem intellectualem, vocat ibidem, similitudinem divinæ essentie.

PROBATUR 2. Quia hæc sententia multiplicat entia sine necessitate, nam præter lumen gloriæ quod per illam, est ipsissima species impressa, dari debet adhuc principium completens & roborans ipsam potentiam; nam etiam ipsa potentia influit in actum, qui censetur esse elevatus; hoc autem elevativum non erit lumen gloriæ, nam se tenebit jam ex parte objecti; hoc autem elevativum deberet se tenere ex parte potentia. Et sicut positis credendo non speciebus; pone etiam in entitate supernaturalibus, requiritur adhuc habitus fidei completens proximè potentiam, ita & in præfenti.

PROBATUR 3. ex iis, quæ adfert Quiros. Tum quia potentia noscitiva non indiget specie, quando præfens est objectum, ex se sufficiens ad concurrendum; & tamen indiget lumine gloriæ. Tum quia lumen debet elevare, species impressa non elevat quæ talis, quia etiam ad objectum quæ tale, non pertinet elevare. Tum quia improprio & incompletio ad elevandum actum, potest & ex parte potentia, & ex parte objecti cogitari; hanc species tollit, illam debet tollere aliud principium, & hoc erit lumen gloriæ.

OBJICITUR 1. cum Vasq. Duæ causæ non possunt concurrere ad eundem effectum nisi

singulis illarum respondeant particulares formalitates, ergo cum intellectui & lumini gloriæ, nulla respondeat formalitas, non poterit dici, quod utrumque concurrat, nisi dicatur, quod lumen gloriæ, teneat se ex parte objecti.

RESPONDET Arriaga Neg. Ant. nam non respondent duæ diversæ formalitates concursui causæ primæ, & concursui causæ secundæ: Nec alia formalitas respondet concursui animæ, & alia concursui intellectus, distincti in sententia Vasquez realiter, ab anima. Deinde quam Vasq. formalitatem, exceptâ denominatione quod sit à lumine gloriæ, ostendet in visione Dei, eandem nos ostendimus. Denique ostendi hæc formalitas posset, nempe ipsa actio prout proficiscens à potentia elevatâ, vel potius elevante principio.

OBJICITUR 2. cum Esp. q. 12. Nulla causa efficiens est elevabilis divinitus, præterquam ad effectus specialiter affines effectibus connaturalibus, ergo intellectus solâ specie impressâ Dei, nullaque aliâ qualitate erit elevabilis.

RESPONDETUR. Ant. negari in materia de potentia obedientiali. Sed & neg. consequ. quia sicut præter species actus fidei, debet elevari potentia per habitum fidei, ita & in præfenti, hæcque elevabilitas, ut dixi, non potest tribui speciei impressæ.

INSTAT 1. Idem. Intellectus est naturaliter expers omnis luminis, distincti à speciebus impressis objectorum, non secus ac potentia materialis visiva, est naturaliter expers, omnis cognitionis circa Deum; Ergo intellectus ita erit inelevabilis per aliud, quam per species, ac potentia materialis est inelevabilis ad visionem Dei.

RESPONDETUR. Cum nomine luminis gloriæ veniat ipsum elevativum supernaturale, & cum in ordine naturali non sit necessarium illud elevativum, hoc ipso in ordine naturali, non debet dari ullum lumen distinctum à specie & potentia, quamvis derur in ordine supernaturali.

Deinde absolute loquendo falsum est Ant. quia de facto præter species & potentiam, dantur aliqua principia tenentia se ex parte potentia Intellectiva, quales sunt habitus; poterit ergo dari & lumen gloriæ, tenens se nonnisi ex parte potentia, tanquam elevativum.

Inelevabilitas potentia materialis ad visionem loquendo de potentiis, quæ nunc dantur, petitur ex eo, quia non proficisceretur ille actus ab intrinseco; & quod nullas intellectiones producat de facto potentia materialis, quæ rationes non militant, ne à lumine gloriæ, eleve- tur potentia.

INSTAT 2. Intellectiva est effectrix imaginum formalium, circa quæcunque objecta; potentia autem hoc modo assimilativa, solum potest juvari per comprincipia pariter assimilativa;

Q 4

hoc

R. P.
H. MŁOD
ANOWSKI
Tom. I. c. 2.
D. VI
S

hoc autem non est aliud, quam species impressa; hæc enim sola est contentiva specialiter objecti; Ergo cum hoc habeat lumen gloriæ, illud erit formalissimè species impressa Dei.

RESPONDETUR. Speciem non esse specialiter contentivam objecti, contentivi ate principii tenentis se ex parte potentia, illamque elevantis.

INSTAT 3. Species creaturarum in tantum juvant ad cognitionem abstractivam Dei, quatenus continent intentionaliter ipsas creaturas, quæ sunt similitudines physicae Dei, ac proinde continent in se intentionaliter Deum, participatum; Ergo neque lumen gloriæ posset quocunque modo conferre ad visionem, si Deum ipsum secundum se non contineret intentionaliter.

RESPONDETUR. Hanc intentionalem continentiam Dei in lumine stare in vi elevativa intellectus, quæ convenit lumini.

Quando autem dicit idem, si Deus exhiberet concursum illum objectivè & immediatè, tam ut quo, quam ut quòd: Item, si per impossibile vel possibile poneretur species impressa Dei, non esset jam necessarium lumen, id etiam non convincit; nam ad connaturalius agendum esset necessarium lumen elevans, quamvis absolute loquendo hæc elevatio posset perfici per auxilium extrinsecum, & per concursum Dei, ut quo; posita etiam specie impressa, adhuc esset necessarium lumen tanquam elevativum potentia, & à parte illius requisitum.

OBJICITUR 3. ex Oviedo. Lumen gloriæ concurrat ad visionem, potentiam intellectivam elevat, nec est ad quemcunque effectum, sed ad visionem, terminatam ad naturam divinam; Et cum sit supernaturalis, dat potentia supernaturalisationem; Ergo in lumine gloriæ reperiuntur omnia prærequisita ad visionem.

RESPONDETUR. In lumine reperiri omnia prærequisita tenentia se ex parte potentia; sicut & in habitu fidei reperiuntur omnia requisita ex parte potentia, ut fiat actus fidei; neque tamen habitus fidei, est species impressa.

Quando autem inquit, quid sit hoc quòd species impressa teneat se ex parte objecti, non ex parte potentia? Ad hoc responderi potest, inquirendo, cur habitus fidei teneat se ex parte potentia, nec sit species impressa? Directè autè dici potest, quòd ad notitiam primitivè requiratur potentia & objectum, & quia fieri potest, ut utrumque vel velit, vel possit, vel debeat alio comprincipio uti; cum principia quæ determinavit sibi objectum futura sint ex parte objecti, quales sunt species; principia illa quæ sibi determinavit potentia, tenebunt se ex parte potentia, qualis est v.g. habitus.

Ut autem colligatur, quodnam comprincipium determinet sibi potius potentia, quam objectum, id in primis exinde colligi potest,

quia scilicet si ipsum principium habeat se per modum potentia, detque vel simpliciter, vel facile posse, hoc ipso tenebit se illud principium à parte potentia, cumque lumen gloriæ det simpliciter posse, hoc ipso tenebit se à parte potentia.

Rursus colligi id debet ex proportionem ab evidentibus ad inevidentia, cum ergo videamus species productas ab objectis ex parte objecti se tenere, non ex parte potentia: Item cum videamus species, quamvis complentes potentiam ex parte objecti, non tamen tribuere robur & vires agendi potentia, fit, ut illa principia, quæ etiam vires & robur agendi tribuant, debeant non se tenere ex parte objecti, sed ex parte potentia, tale autem est lumen gloriæ.

INFERES 1. Lumen gloriæ non habere rationem determinantis ad visionem. Ratio quia quamvis lumine gloriæ intellectus informatus, nunquam cesset à visione, nihilominus hoc officium commodius tribuitur ipsi objecto; sicut in aliis intuitivè cognitis; præcipue cum non appareat implicantia, cur divinitus non possit Deus, etiam posito lumine gloriæ, subtrahere suum concursum? Unde apparet, illud lumen non esse essentialiter determinativum, ad visionem, de quo hic agitur.

INFERES 2. Lumen gloriæ quamvis possit habere rationem objecti formaliter intelligibilis, respectu intellectus, quæ noscatur ipsum lumen, ut constet ex Anim. non tamen quæ noscatur ipse Deus: Quia lumen illud non esset Deus, consequenter intellectus luminis non esset intellectus Dei, de qua tamen intellectioe hæc res est.

INFERES 3. Lumen gloriæ non habere munus illuminandi formale objectum visionis, seu essentiam divinam: Quia inimaginabile est, qui ipsum lumen gloriæ, dicatur illuminare essentiam divinam, & quæ illic tenebræ concipi possint, quas tollat lumen? Et sicut lux materialis non illuminatur alia luce, ite nec lumen increatum, illuminabitur creato.

INFERES 4. Lumen gloriæ non habere formalitatem dispositionis ad recipiendam visionem supernaturalem. Ratio, quia illa ipsa dispositio est supernaturalis, & tamè ad eam recipiendam non est necesse habere aliam dispositionem supernaturalem; Ergo neque erit necesse habere eandem ad recipiendam visionem. Aliud est de dispositionibus accidentalibus per ordinem ad formas substantiales, quia illas ratio, & experientia probat; quæ non militat in præfenti.

INFERES 5. Lumen gloriæ posse dici dispositionem ampliori modo; nam instruit intellectum, ut producere possit visionem.

Ex dictis autem vides, quòd definitivè lumen gloriæ sit *Qualitas supernaturalis elevans intellectum creatum ad ponendam visionem Dei.*

Pun.

Punctum Difficultatis 2.

An sine lumine gloria possit Deus videri?

Negant Thomistæ. Affirmant communiter alii. *Cum quibus*
DICENDUM est. *Sine lumine gloriæ, posse Deum videri, Deo suppleto concursu luminis.*

PROBATUR 1. Quia non implicat contradictionem; ita ut sine ullo intrinseco, quamvis transiente, perficiatur illa visio.

PROBATUR 2. Quia alios actus supernaturales tam intellectus, quam voluntatis, de facto exercemus interdum cum solo adiutorio extrinseco, ut cum ponitur primus actus fidei in adultis quem sequitur infusio habitus; item tum in mortali, ponimus actum charitatis, quem sequitur infusio habitus: Ergo & in presenti fieri poterit.

PROBATUR 3. Quia una causa iuvat aliam per solam assistentiam extrinsecam; causa item prima causam secundam; Ergo & in presenti fieri poterit.

OBJICITUR 1. Citata Auctoritas Viennensis.

RESPONDETUR. Viennense loqui de lege ordinaria.

OBJICITUR 2. Quia sine lumine gloriæ & postea anima videre Deum, & non posset; posset quidem ut supponitur; non posset autem; quia sine viribus, non potest elicere actum visionis; iam autem vires agendi, sunt à lumine.

RESPONDETUR. Vires quidem agendi esse à lumine, sed nego quod à solo.

INSTABIS. Intellectus est intrinsecè impotens ad visionem Dei ponendam; Ergo ut hanc denominationem amittat, debet poni intrinseca mutatio.

RESPONDETUR. Etiam posita elevatione per lumen quod sit qualitas permanens, in intellectu, manet intrinsecè impotens ad videndum Deum, quia intrinseca illius impotentia, & est quædam potentia naturalis, inferior, objecto excedente; sed solum illic extrinsecè redditur potens, quamvis per aliquid in se receptum.

OBJICITUR 3. P. Laurentius Pikarski, & ad argumentum supponit textum Arist. 3. de An. t. 3. *Quia sensivum se habet ad sensibilia, ita intellectus ad intelligibilia.* Subsumit, Lumen materiale eatenus conducit ad visionem corpoream, quatenus est quædam materialis dispositio visivæ ad corpoream visionem; Ergo & lumen gloriæ eatenus conducit ad visionem intellectivam Dei, quatenus est quædam dispositio potentie intellectivæ ad intellectivam Dei visionem. Atque simul conseq. probatur. Eatenus lumen materiale est dispositio, quatenus visivæ offert consonantiam ad objectum visibile corporeum, sine qua consonantia non posset esse corporalis visio; lumen autem gloriæ adfert

etiam similem consonantiam. *Quod ulterius in hoc fundat discursu.* Sensatio proinde & visio, est quædam consonantia seu similitudo, & proportio sensus & sensibilis, seu visus & visibilis, quæ sublatâ, impossibile est fieri sensationem, siquidem ratio ipsius sensationis, & hæc ipsa consonantia; hinc docet Phil. 2. de An. t. 23. hanc esse causam propter quam excessus seu exuperantia corrumpant sensoria, & sensationes, quia si fortiter sensorio incidat motus, solvitur proportio quæ erat ratio sensus, sicut etiam tollitur consonantia nimium extensis vel percussis chordis.

Quando etiam visibile ponitur super oculum, non fit visio, quia ut fiat, necesse est inter oculum & colorem fieri consonantiam, ut sibi assimilentur secundum quod sunt in actu; hoc quidem visus; hoc verò visibile in actu; cum enim color non sit in se similis actu potentie visivæ, siquidem hæc est diaphana, seu perspicua illa non sit, fit postea talis actu, mediante aëre, vel aqua, vel aliquo simili diaphano, quod illuminatur ad præsentiam coloris, & ipse oculus cum est in actu, est perspicuus, hoc est diaphanus in actu, illuminatus nimirum ad præsentiam coloris: Quoniam ergo color positus super oculum, neque est per se neque mediante altero similis oculo, secundum quod est oculus in actu visivi, hoc est perspicuus, idèd positus supra oculum, non facit visionem: Necesse est igitur ut fiat consonus oculo, à lumine materiali: Ita etiam lumen gloriæ, quod est quædam participatio specialis luminis & splendoris divini, adfert beato consonantiam splendoris, & perspicui supernaturalis ad splendorem, & perspicuum divinitatis intelligibile. *Quod totum sic in argumentum colligitur.*

Impossibile est esse visionem sine consonantia, cum omnis visio consequenter & intellectio sit consonantia quædam; Ergo impossibile est esse visionem Dei sine lumine gloriæ; hoc enim præstat dictam consonantiam.

RESPONDETUR 1. Quod omnibus istis positis, & dictis, nondum appareat, quid in re sit ista consonantia; si enim ista consonantia est similitudo, quæ habetur per speciem expressam, id quidem verum est, sed nihil est contra nos; nam etiam nos dicimus, quod visio sine tali similitudine, perfecte non possit, cum visio sit formaliter illa similitudo; & sicut cognitio non potest esse sine cognitione, sic etiam non potest esse sine similitudine; nego tamen quod hæc similitudo sit lumen gloriæ; cum potius, ut supra dictum, ad illam ponendam requiratur; & cum ad lumen gloriæ, non nisi passivè se habeat intellectus, sicut & oculus ad lumen materiale; è contra cum ad intellectionem, & visionem, quæ sunt quædam consonantia activè se habeat, fit ut non in lumine, dicta consonantia consistat.

RESPONDETUR 2. Assumendo objectionem pro probatione conclusionis, quia posita exupe-

R. P.
H. MŁOD
ANOWSKI
Bm. de. Z.
VI

exuperantiâ potest adhuc divinitus fieri sensatio, itemque potest fieri extensis, vel percussis nimium chordis sonus, adeoque sublatâ consonantiâ. Item non implicat digitum positum supra oculum videri, quo casu erit visio, & non consonantia; Ergo etiam possibile erit sine lumine gratiâ videri Deum.

RESPONDETUR 3. Argumentum multum probare, quia etiam intellectio, quæ est primus actus fidei in adultis, est consonantia intelligibilis & intellectivi; illuminationes item quæ fiunt in nobis sine nobis; & tamen omnia hæc habentur sine consonantia, quam faciat qualitas aliqua, antecederet posita; Ergo idem dicendum de lumine gloriæ.

INSTABAT 1. Idem ex 3. contra gen. cap. 33. sed

RESPONDETUR. Illo loco non plus voluisse S. Thom. quàm quod intellectio divinæ essentiae, debeat esse similitudo quædam Deitatis, participans eandem pro illo statu.

INSTABAT 2. Nec seipso, nec per auxilium extrinsecum potest Deus facere ut hic panis, qui seipso non est similis alteri, fiat ei similis nisi per susceptionem novæ qualitatis; hæc autem qualitatis in præsentī non alia est, quàm lumen gloriæ, impossibile item esse fidem sine obscuritate, spem sine arduitate; Ergo & visionem sine lumine gloriæ.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia relatio similitudinis, in re, nihil aliud est, nisi hoc & hoc album; si ergo non ponatur hoc & hoc album, hoc ipso non ponetur relatio in re; falsum autem est, quod in re visio Dei sit, intellectus & lumen.

Deinde non posita obscuritate in fide, arduitate in spe, nec fides, nec spes dabitur, ut suppono ex materia de fide, poterit autem habere totam suam speciem visio sine lumine gloriæ; cum non diversificetur à lumine gloriæ.

INSTABAT 3. Impossibile est fieri justificationem peccatoris sine mutatione intrinseca, ergo & fieri visionem sine lumine gloriæ. Responsum est ad Ant. in materia de Pœnitentia.

DIFFICULTAS III.

De principio visionis, quod est intellectus.

SI exactè de hac materia deberet tractari, desberent ea transcribi, quæ habentur in Animateis de Intellectu, & ex materia de sacramentis circa potentiam obedientialem; hic non nisi propria huius loci, perstringenda.

ASSERO 1. *Intellectum nostrum ad visionem beatam concurrere effectivè.* Tum quia ita S. Thom. hic q. 12. a. 5. in corpore. Tum quia visio est actus vitalis; Ergo ad illum effectivè con-

currere debet potentia vitalis. Tum quia in aliis habitibus supernaturalibus, potentie vitales ad actus concurrunt effectivè. Unde Trid. Sess. 6. c. 4. docet, quod in opere justificationis merè passivè nos non habeamus; Ergo idem effectivus concursus tribuendus erit, Intellectui etiam ad visionem.

ASSERO 2. *Intellectum prout condistinctum lumini, esse quidem causam remotam, principalem tamen visionis.*

Quod sit causam remotam. Ratio est, quia non habet omnia complementa, ut expedite exeat in visionem.

Est nihilominus causa principalis. Tum quia respectu vitalitatis debet assignari causa aliqua principalis, quæ reperitur etiam in visione; non est autem alia causa, quàm Intellectus. Tum quia incompletio illa, quam habet intellectus ad actum naturalem sine specie impressâ vicariâ objecti, vel sine ipso objecto, non impedit quominus dicatur adhuc intellectus causa principalis; ita & in præsentī incompletio illius ad actum supernaturalem, auferibilis à lumine gloriæ, non faciet, ut sit causa, non nisi instrumentalis. Tum quia nomine causæ principalis, vel venit causa primò & per se requisita ad ponendum effectum, sic causa, quæ est intellectus, erit principalis respectu visionis, in quantum vitalis est; vel nomine causæ principalis venit causa non operans ex proprio impulsu; quis autem impulsus imprimitur intellectui? Vel causa instrumentaria est, quæ non concurret virtute propriâ: At nonne intellectus ad formalitatem vitalitatis concurret virtute propriâ? Et hoc ipso si non concurreret virtute propriâ, non esset ille effectus vitalis. Denique si accipias nomen causæ instrumentalis pro ea causa, quæ ponendo effectum, non ponit actionem, sibi suæque virtuti proportionatam, adhuc Intellectus erit causa principalis respectu vitalitatis proportionatæ illi principio.

ASSERO 3. *Immediatè concurrere intellectum ad visionem.* Tum quia quâcunque positâ mediatione non poterit ostendi, quid actus ille vitalis sit? Tum quia si non concurreret immediatè, ex eo non concurreret, quia concurreret ut elevatus, & completus à lumine, hoc immediationi non obstat, quia completur etiam intellectus à specie impressâ, objecto, habitu, & tamen his non obstantibus, concurret immediatè, ergo idem dicendum in præsentī.

Sed quænam est operatio intellectus visio Dei? Commodè dicitur esse æquivalentem omnibus tribus, nam dum apprehendit Deitatem, est prima operatio; in quantum judicat Deitatem his attributis ornatam, erit secunda operatio; & in quantum agnoscit Deitatem esse causam creaturarum, est quasi tertia operatio.

DISPU.